

UČENJE IN POUČEVANJE SLOVENŠČINE KOT NEPRVEGA JEZIKA V SLOVENIJI

Zuzanna Krystyna Kobos

Lodž

Nataša Pirih Svetina

Filozofska fakulteta, Ljubljana

UDK 811.163.6'243:371.336(497.4)

Pregled ponudbe možnosti učenja slovenščine kot neprvega jezika začenjamo s kratkim ekskurzom v preteklost – približno v čas, ko se je poletnim lektoratom slovenščine na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture pridružila Poletna šola slovenskega jezika. Sledimo hitremu razvoju in širjenju ponudbe tečajev slovenščine v okviru Centra za slovenščino v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, nadaljujemo s pregledom sedanjega stanja na Centru in drugod po Sloveniji, zaključujemo pa s perspektivami za prihodnost.

slovenščina kot drugi jezik, slovenščina kot tuji jezik, slovenščina kot neprvi jezik, tečaji slovenščine, učenje, poučevanje

This evaluation of opportunities for learning Slovene as a non-mother tongue begins with a short excursion into the past – to the time when the Slovene Language Summer School was combined with the Slovene language courses at the Seminar of Slovene Language, Literature and Culture. There follows a description of the rapid development and promotion of the range of Slovene language courses offered by the Centre for Slovene as a Second/Foreign Language in the 1990s. An overview is then given of the present situation at the Centre for Slovene, as well as other institutions in Slovenia. The paper concludes with a look at what the future might hold.

Slovene as a second language, Slovene as a foreign language, Slovene as a non-mother tongue, Slovene language courses, learning, teaching

1 Uvod

Lahko bi rekli, da ima slovenščina veliko sreče. Z besedami Ericha Prunča bi to lahko bil tudi »veliki čudež malega jezika« (Prunč 2009: 5). Slovenščina je kot prvi jezik nekaj več kot dveh milijonov prebivalcev Slovenije¹ in kot tudi kot drugi ali tuji jezik (neprvi jezik) skozi svojo zgodovino zelo pogosto odstopala prvo mesto t. i. številčnejšim jezikom (Prunč

2009; Zemljarič Miklavčič, Pirih Svetina 2008, Stabej 2004),² nato pa najprej z razpadom SFRJ ter kasneje z vstopom v EU doživela pravi razcvet. Tranzicija, razvoj tržnega gospodarstva, vstop v EU ter odprtost v združeni in še vedno razširjajoči se evropski prostor so pripomogli vzpostaviti situacijo, da mora biti slovenščina kot jezik (če jo poskušamo personalizirati) pripravljena na to, da se je bodo

1 Po poročilu statističnega urada je konec decembra 2008 v Sloveniji živel 2.032.326 prebivalcev (<http://www.stat.si/doc/statinf/05-si-007-0901.pdf>, dostop 25. 9. 2009) – med katerimi je bilo naštetih 70.723 tujcev (35 % vseh prebivalcev RS). Pri zadnjem popisu prebivalstva v Sloveniji leta 2002 je slovenščino kot materni jezik navedlo 87,7 % prebivalcev (http://www.stat.si/popis2002/si/rezultati/rezultati_red.asp?ter=SLO&st=55, dostop 25. 9. 2009).

2 Med viri navajamo le literaturo, ki slovenščino z vidika neprvega jezika opredeljuje tako v zgodovinskem kot tudi sodobnem položaju.

poleg njenih domačih govorcev verjetno učili, nato pa tudi uporabljali, njeni tuji govorniki. Število zainteresiranih za učenje slovenskega jezika narašča (Zemljarič Miklavčič, Pirih Svetina 2008). To dejstvo potrjujejo tudi vsakoletna poročila Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju CSD/TJ), ustanovljenega leta 1991³ in od takrat enega uspešnejših in bolj znanih organizatorjev ter izvajalcev raznovrstnih tečajev slovenščine v Sloveniji. V pričujočem prispevku bomo poskusili pokazati, kako daleč sega »panoga« tečajev slovenščine zunaj CSD/TJ in kako je zgrajena njihova infrastruktura.

2 Kratek skok v bližnji preteklost

Ponudbo in možnosti za učenje slovenščine kot neprvega jezika je treba umestiti v vsakokratni družbenozgodovinski kontekst. S pogledom nazaj ne bomo segali predaleč v zgodovino, npr. v čas, ko je Alasia de Sommaripa svoj italijansko slovenski slovar (1607), ki ga štejemo za prvi priročnik za učenje slovenščine kot neprvega jezika, uporabljal pri poučevanju slovenščine v servitskem samostanu v Devinu (Zemljarič Miklavčič 1999; Zemljarič Miklavčič, Pirih Svetina 2008). Začeli bomo v drugi polovici 20. stoletja, ko je leta 1965 ustanovljen Seminar slovenskega jezika, literature in kulture kot eno od oblik dela vpeljal tudi lektorate slovenščine, dopoldanske tečaje slovenščine, na katerih naj bi se slušatelji usposobili za sledenje predavanjem, ki so predstavljala osrednjo točko seminarskega programa (Bešter, Kržišnik 1999).

Da so tudi zunaj Oddelka za slovanske jezike in književnosti le nekoliko kasneje že

obstajali tečaji slovenščine, posredno pričajo različni učbeniki⁴ in celo programi učenja slovenščine, npr. *Slovenščina za hrvaško in srbsko govoreče* (Pirih Svetina, Ferbežar 2001), ki ga je šele leta 2000 nadomestil javno veljavni program za izobraževanje odraslih *Slovenščina za tujce* (prav tam). Tečaje slovenščine je v Ljubljani v 70. in 80. letih zagotovo organizirala Delavska univerza Boris Kidrič (zdaj Izobraževalno središče Miklošič) (Mohorčič, Špolar 1998), kot kaže pa tudi Univerza v Ljubljani, ki je od konca 60. let sprejemala na študij študente iz takrat neuvršenih držav (Lamberger Khatib 2009). Ohranila so se tudi pričevanja o izvajanju tečajev slovenščine za te študente na ZAMTES-u.⁵

3 Pogled od znotraj – tečaji slovenščine na CSD/TJ

Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture se je ob koncu 80. let najprej pridružila Poletna šola slovenskega jezika, tej je sledila Celoletna šola slovenskega jezika, v 90. letih pa postopno tudi druge vrste tečajev. Njihov razvoj in obstoj je dobro dokumentiran (Zemljarič Miklavčič 1999; vsakoletna poročila CSD/TJ), beleži pa se tudi postopno povečevanje števila njihovih naslovnikov in njihova vse večja raznolikost. Ob razvoju ponudbe tečajev, povezanem s sočasnim družbeno-zgodovinskim kontekstom, navajamo le nekaj ključnih trenutkov in njihovih akterjev, ki so pripeljali do današnje pestre podobe Tečajev slovenščine znotraj CSD/TJ, in sicer:

- **1987** se je iz Kranja v Ljubljano preneslo delovanje Poletne šole slovenskega jezika, ki je ob koncu 70. let nastala v okviru Slovenske izseljenske matice, pri njej pa so od vsega

3 Do leta 1991 je deloval zgolj v obliki posameznih programov, npr. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture od l. 1965.

4 Andoljšek, Ema, Jevšenak, Ludvik, Korošec, Tomo, 1971: *Knjiga za učenje slovenščine*, Ljubljana: Delavska univerza Boris Kidrič. Andoljšek, Ema, Jevšenak, Ludvik, Korošec, Tomo, 1973: *Povejmo slovensko*, Ljubljana: DZS. Slednja ponatisnjena tudi 1981, 1984, 1986 in 1988.

5 Po ustnem pričevanju (na tem mestu se zahvaljujeva kolegici Giti Vuga) so tečaji potekali na ZAMTES-u, Zavodu SR Slovenije za mednarodno znanstveno, tehnično, prosvetno in kulturno sodelovanje, ki je podeljeval štipendije študentom iz takratnih neuvršenih držav (Stabej, 2004).

začetka sodelovali slovenisti z Oddelka za slovanske jezike in književnosti FF UL (Pogorelec 1999). Približno ob istem času se je v okviru CSD/TJ začela izvajati tudi Celoletna šola slovenskega jezika.

- **1991** je uradno nastal Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik (Pogorelec 1999).

- **1995** je bila kot nova organizacijska oblika tečajev vpeljana Zimska šola slovenskega jezika. Po treh šolah, izvedenih v Kranjski Gori, se je preselila v Ljubljano, kjer je bila l. 2009 organizirana že petnajstič.

- **1996** se je Poletne šole slovenskega jezika prvič udeležila večja skupina udeležencev slovenskega porekla iz Kanade, sicer učencev šole Our Lady of the Miraculous Medal Slovenian School. Od takrat prihajajo na Poletno šolo skupine učencev te šole vsaki dve leti. Od leta 2000 je njihova udeležba na tečaju ovrednotena s kreditnimi točkami v kanadskem šolskem sistemu (v Toronto Catholic District School Board; Poročilo Tečajev slovenščine 1999/2000; TCDSB 2006).

- **1998** so sodelavci Centra prvič izvajali tečaje slovenščine za prevajalce EU. Ti so sprva potekali v Luksemburgu (Šoba 2009), nato pa tudi v Ljubljani in Piranu.

- Istega leta (1998) se je Poletne šole slovenskega jezika prvič udeležila tudi večja skupina slovenskih maturantov iz Argentine.

- **1999** so bili vpeljeni popoldanski tečaji slovenščine, leta 2000 pa še jutranji tečaji. Ti dve novi obliki tečajev naj bi dopolnili ponudbo tečajev med študijskim letom. Standardni Celoletni šoli, ki na leto ponuja do 500 ur pouka in tako predstavlja najintenzivnejšo obliko učenja slovenščine, so se tako pridružili krajši, 80-urni tečaji, ki potekajo dvakrat tedensko.

- **2000** je bil izveden prvi tečaj slovenščine za izmenjavne študente v programu Sociates Erasmus.

- **2001** je bil tečaj slovenščine za izmenjavne študente uvrščen v mednarodno mrežo tečajev ILPC (Intensive Language Preparation Course). Tečaji za izmenjavne študente se izvaja-

jajo dvakrat na leto, v zadnjih letih pa njihov izvajalec v Sloveniji ni več izključno CSD/TJ.

- **2002** je bilo na Poletni šoli prvič več kot 200 udeležencev, istega leta pa so se začeli izvajati tudi intenzivni tečaji priprave na izpit iz znanja slovenščine.

- **2004** se je na Tečajih slovenščine poleg dveh organizatorjev prvič redno zaposlil tudi učitelj - vodja lektorjev.

- **2005** je bilo izvedenih že 15 različnih organizacijskih oblik tečajev, ki se jih je udeležilo nekaj več kot 700 udeležencev, na tečajih pa je poučevalo več kot 50 učiteljev. V zadnjih nekaj letih je udeležencev tečajev okoli 800 na leto.

- **2006** je bila izvedena prva Mladinska poletna šola slovenskega jezika. Jedro njenih udeležencev sta sprva predstavljali skupini slovenskih maturantov iz Argentine in Kanade, v zadnjih dveh letih pa se jim pridružujejo tudi vse večje skupine najstnikov iz zamejstva (predvsem iz avstrijske Koroške in iz Benečije). 4. mladinska šola slovenskega jezika, izvedena julija 2009, je imela 125 udeležencev.

- **2008** se ponudba tečajev razširi tudi na ponudbo tečajev slovenščine kot drugega jezika za otroke migrante, ki se v letu 2009 nadaljuje v okviru projekta Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v sistem vzgoje in izobraževanja v obdobju od 2008 do 2011 (Knez 2008).

4 Pogled od zunaj - tečaji slovenščine na izobraževalnih ustanovah po Sloveniji

Medtem ko se podatki o izvedbi najrazličnejših tečajev slovenščine na CSD/TJ sistematično zbirajo in hranijo, je dostop do podatkov o številu udeležencev in o sami obliki tečajev ali njihovem obsegu ur zunaj CSD/TJ zelo omejen (Zemljarič Miklavčič, Pirih Svetina 2008). Raziskava, ki smo jo izvedli poleti 2009, je po naših podatkih prva te vrste in omogoča vsaj približen pregled ponudbe tečajev slovenščine, ki jih izvajajo različne ustanove, jezikovne šole ali izobraževalni centri po Sloveniji.

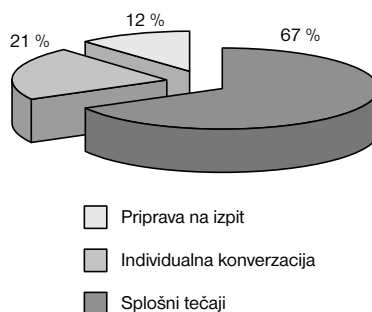
4.1 Anketa - izvedba

Navedene podatke v nadaljevanju prispevka smo zbrali s pomočjo ankete, ki smo jo v elektronski obliki poslali na 40 naslovov ustanov, ki ponujajo jezikovne tečaje, podatke o 12 ustanovah pa smo dobili z analizo informacij na njihovih spletnih straneh. Na anketo je odgovorilo 13 ustanov, s 27 ustanovami, ki na anketo niso odgovorile, pa smo opravili telefonske intervjuje. Anketo je sestavljalo štirinajst vprašanj. Spraševali smo, komu so tečaji namenjeni (otrokom ali odraslim, turistom, tujim študentom, tujcem, zaposlenim v Sloveniji ...), kolikšen je obseg ur in kakšen je način izvedbe tečajev, o številu udeležencev na tečajih na sploh⁶ in v posameznih skupinah, ceni tečaja, izobrazbi učiteljev oz. lektorjev, uporabljanih učbenikov in drugih učnih pripomočkov, ravni slovenskega jezika na določenem tečaju (začetna, nadaljevalna, izpopolnjevalna). Spraševali smo tudi po oblikah izvajanih tečajev (splošni tečaj, priprava na izpit iz znanja slovenščine, individualna konverzacija, tečaj za študente, za otroke migrante oz. priseljence itn.). Zanimalo nas je tudi, kateri so najpogostejši razlogi za vpis na tečaje slovenščine na posameznih ustanovah in ali udeleženci ob koncu tečaja dobijo kakšno potrdilo oz. spričevalo.

4.2 Rezultati

V študijskem letu 2008/2009 je bilo znanje slovenskega jezika možno pridobivati na 52 različnih ustanovah (številka vključuje vse ustanove, ki so vrnilo izpolnjeno anketo, ustanove, na katerih smo podatke pridobili s telefonskim intervjujem, ter ustanove, ki imajo svojo ponudbo tečajev podrobno opisano na lastnih spletnih straneh); in sicer na 15 v Ljubljani, 5 v Mariboru, 3 v Celju in Novi Gorici, 2 na Obali (Koper, Portorož), v Novem mestu, Kranju in Slovenj Gradcu ter na eni ustanovi

v Šentjurju, Krškem, Velenju, Postojni, Ajdovščini, Žalcu, Črnomlju, Lendavi, Sežani, Litiji, Ormožu, Slovenski Bistrici, Trbovljah, Rogaški Slatini, Ravnah na Koroškem, Trebnjem, na Ptuju in Jesenicah. Najpogosteje (67 %; na 35 od 52 ustanov) se izvajajo splošni tečaji v skupinah na treh težavnostnih stopnjah, opredeljenih s števkami 1, 2, 3.⁷ Sledi individualna konverzacija (21 %; na 11 ustanovah) in priprava na izpit iz znanja slovenščine na osnovni ravni (12 %; na 6 ustanovah).

Graf 1: Vrste tečajev po ustanovah.

Na tečaje slovenščine se na teh ustanovah najpogosteje vpisujejo in jih obiskujejo tujci, ki delajo oz. živijo v Sloveniji in slovenščino rabijo za čim boljše vsakodnevno sporazumevanje z delodajalci, sodelavci ter drugimi ljudmi iz okolice (tako je odgovorilo 37 % vprašanih ustanov). Precejšnje zanimanje za tečaje slovenščine beležijo ustanove tudi pri otrocih iz migrantskih družin (23 % vprašanih ustanov, to pomeni na 12 ustanovah). Med ponudniki tečajev za otroke velja izpostaviti Mladinski center v Novi Gorici, ki je v študijskem letu 2008/09 izvajal brezplačni tečaj slovenščine za 95 otrok migrantov. Največje število udeležencev v študijskem letu 2008/09, poleg CSD/TJ, na svojih tečajih (489)⁸ beleži

⁶ Vsi rezultati se nanašajo na študijsko leto 2008/2009.

⁷ Številka 1 naj bi pomenila začetno stopnjo, 2 nadaljevalno, 3 pa izpopolnjevalno stopnjo tečaja.

⁸ CSDT/TJ je imel v letu 2008 na svojih tečajih 832 udeležencev (glej *Letno poročilo Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik 2008*).

Zavod ŠOLT⁹ v Ljubljani. Razlogov, zakaj ima ŠOLT v primerjavi z drugimi ponudniki tečajev toliko udeležencev, je gotovo več. Poglavitni pa je, da je v zadnjih dveh študijskih letih (2007/08 in 2008/09) bil izbran za izvajalca tečajev za študente v študentskih izmenjavah Socrates Erasmus.

Na ustanovah, ki so sodelovale v raziskavi, je med učitelji, ki tujce poučujejo slovenščino, največ profesorjev slovenščine, ponekod tečaje vodijo univerzitetni predavatelji, včasih pa tudi študentje slovenistike. Podrobnejših podatkov glede izkušenj s poučevanjem tujcev, letnika študija pri učiteljih študentih ali udeležbe učiteljev na izobraževalnih seminarjih za poučevanje slovenščine kot neprvega jezika z anketo nismo pridobili, v prihodnje pa bi tovrstne podatke veljalo vključiti v raziskavo.

Anketa je še pokazala, da je največ zanimanja za tečaje slovenščine za tujce okoli Ljubljane, Maribora, Celja in Nove Gorice. Najmanj tečajev se ponuja in izvede v Prekmurju (edina ustanova, ki izvaja tečaj slovenščine za tujce, je Ljudska univerza v Lendavi) in na Gorenjskem (tečaj slovenščine za tujce, po naših podatkih, ponujata Ljudski univerzi Kranj in Jesenice). Majhna ponudba najbrž pomeni tudi manjše zanimanje za pouk slovenščine.

Navesti velja še eno številko, ki je tako za raziskavo kot za trg in področje slovenščine kot neprvega jezika bistvenega pomena. Na podlagi le 13 vrnjenih anket (33 % vseh odposlanih) smo izračunali, da se je v št. letu 2008/2009 različnih oblik pouka slovenščine kot neprvega jezika zunaj CSD/TJ udeleževalo 750 oseb.

5 Vizije in perspektive

Opravljen raziskava nam je omogočila nekoliko natančnejši vpogled v ponudbo po-

učevanja slovenščine kot neprvega jezika. Pokazala je na območja z največjim zanimanjem za tovrstno ponudbo (Ljubljana, Maribor, Celje, Nova Gorica) in tudi najmanjšim (Prekmurje, Gorenjska). Ob raziskavi pa so se izpostavila tudi nekatera vprašanja in predlogi za razvoj nadaljnje infrastrukture poučevanja slovenščine. Na ustanovah, kjer se izvajajo tečaji, bi si npr. želeli že izdelanih uvrstitvenih testov, s katerimi bi prijavljene udeležence lahko razvrstili v ustrezne skupine glede na njihovo predhodno znanje.

Ne glede na rezultate opravljene raziskave pa še vedno ostajajo odprta vprašanja dostopnosti tečajev za vrsto različnih naslovnikov. Med njimi imamo v prvi vrsti v mislih tiste z nižjim socialnoekonomskim statusom, za katere so tečaji slovenščine večinoma predragi. Za določene kategorije tujcev, namreč tistih, ki živijo v Sloveniji z dovoljenjem za stalno bivanje ali z dovoljenjem za začasno bivanje najmanj dve leti ter njihovih družinskih članov, ki prav tako bivajo v Sloveniji s pridobljenim dovoljenjem o začasnem bivanju, naj bi se situacija deloma izboljšala z Uredbo o integraciji tujcev¹⁰ in s Pravilnikom o programih za integracijo tujcev.¹¹ Dokumenta naj bi omogočala brezplačno udeležbo na tečajih slovenščine v obsegu 60, 120 ali 180 ur. Tečaje naj bi izvajale na razpisih Ministrstva za notranje zadeve izbrane ustanove. Prvi razpis je bil objavljen in zaključen junija 2009, v njem pa so bili izbrani izvajalci tečajev slovenščine v Ajdovščini, Kopru, Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Škofji Loki, Velenju in Žalcu.¹²

Slovenska država je naredila precejšen korak k boljši dostopnosti znanja slovenščine, še vedno pa obstaja precejšen razkorak med ponudbo in dostopnostjo tečajev ter med

⁹ Več o ponudbi jezikovnih tečajev, med drugimi tečaja slovenščine za tujce, na spletni strani Zavoda <http://www.zavod-solt.si/?mod=catalog&action=productDetails&ID=32>; dostop 18. 10. 2009.

¹⁰ Uradni list RS, 65/2008, 30. 6. 2008, 8696.

¹¹ Uradni list RS, 25/2009, 3. 4. 2009, 3346.

¹² http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/Javna_narocila/RD-26-09-jezik-1.doc (dostop 26. 9. 2009) in <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava?zdid=1709&sid=1600> (dostop 20. 10. 2009).

dostopnostjo in uradnimi zahtevami glede znanja slovenščine. Primer, ki kaže na razkorak med slednjima, je npr. zahteva Univerze v Ljubljani (UL), da morajo tuji, redno vpisani študenti UL kot pogoj za napredovanje v drugi letnik opraviti izpit iz znanja slovenščine kot tujega jezika na srednji ravni (Pirih Svetina 2008), za katerega morajo trenutno plačati 135 eur. Kot tak ima izpit za študente enako težo kot katerikoli drugi izpit, ki ga opravljajo kot pogoj za napredovanje v višji letnik, z nekaterimi bistvenimi razlikami: pri vseh ostalih predmetih so študenti pred izpitom večinoma deležni pouka v obliki predavanj, vaj, seminarjev in konzultacij, na voljo so jim sezname literature ipd., za redno vpisane študente so predavanja in izpiti zastopni. Zdi se, da bi vsaj v novih bolonjskih programih slovenščina kot tuj jezik morala dobiti svoje mesto v študijskih programih redno vpisanih tujih študentov, saj bi le tako dobila enakopravni status med ostalimi, za napredovanje obveznimi predmeti. Doslej je bila slovenščina kot tuj jezik dostopnejša dejansko zgolj študentom, ki so v Sloveniji na študijski izmenjavi Socrates Erasmus in za katere je udeležba na jezikovnem tečaju jezika države gostiteljice omogočena iz sredstev EU, čeprav v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko (2007–2011) beremo v 10. cilju, točka f), da je cilj: »Zagotovitev zadostnih zmogljivosti za izvajanje tečajev slovenščine za tuje študente na vseh visokošolskih zavodih.«¹³

V zvezi z dostopnostjo velja izpostaviti še področje štipendiranja. Štipendije za učenje slovenščine so kljub večkratnim intervencijam v strokovnih publikacijah (Stabej 2004, Letna poročila CSD/TJ) še vedno večinoma (izjeme so meddržavne bilateralne pogodbe) namenjene pripadnikom in potomcem pripadnikov slovenske narodnosti v tujini (zamejcem, izseljencem). Ker imamo na CSD/TJ bogate izkušnje s široko paleto najrazličnejših naslovnikov tečajev slovenščine, so bile večkrat izrečene pobude, da bi bilo vredno razmisliti o posebnih skladih za štipendiranje tudi drugih, za slovensko državo potencialno pomembnih posameznikov – znanstvenikov, gospodarstvenikov, kulturnikov, umetnikov, športnikov.

Ob naštetih različnih profilih oseb, ki naj bi se učile slovenščino kot tuj jezik, se seveda pojavlja tudi potreba po razširitvi ponudbe specializiranih tečajev slovenščine kot neprvega jezika. Gre za tečaje jezika stroke posameznih delovnih področij, npr. zdravstvenega,¹⁴ turističnega,¹⁵ poslovnookonomskega, pravnega ipd. S ponudbo tovrstnih tečajev so seveda povezana vprašanja zagotavljanja ustrezne infrastrukture, najprej imamo seveda v mislih ustrezno izobražen kader,¹⁶ ki bo na teh tečajih poučeval in zanje tudi zagotavljal ustrezna gradiva.

Kot neposreden rezultat opravljene raziskave pa naj bi v bližnji prihodnosti poskrbeli za boljšo obveščenoost o ponudbi in možnostih za učenje slovenščine kot neprvega jezika. V ta namen bi radi oživili spletno stran

¹³ UL RS, št. 43-2355/2007, str. 5952. Med nalogami tega cilja je navedena določitev didaktičnih normativov (velikost tečajnih skupin, potrebno učno gradivo, prostori in tehnika), brezplačna ponudba zadostnega števila pedagoških ur za doseg potrebne ravni znanja slovenščine, vodenje vpisne statistike, priprava lektorjev. Kot nosilec naloge je predvideno Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, izvajale pa naj bi jo usposobljene univerzitetne organizacije. Naloga naj bi bila iz proračunskih sredstev izvedena že v letu 2007.

¹⁴ Osnovo za poučevanje na takem tečaju bi lahko predstavljal učbenik *Slovenščina v bolnišnici* (Kastelic, Kotnik, Pirih Svetina 2005), ki je nastal v sklopu projekta Zdravi jeziki (Healthy Languages) v okviru evropskega izobraževalnega programa Leonardo da Vinci in naj bi tujcem, zaposlenim v zdravstvu, omogočil spoznavanje osnov jezika zdravstvene stroke.

¹⁵ Podobno je v okviru projekta LINT (Languages in Tourism) nastal učbenik *Jezik v turizmu - slovenščina* (Jerman, Šprager, Pisek, Alič, Ferbežar 2009).

¹⁶ Več o izobraževanju za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika pri Pirih Svetina v tem zborniku (315–321).

slovenscina.com, ki je bila vzpostavljena¹⁷ prav z namenom promocije slovenščine kot prvega jezika. Stran naj bi bila urejena kot nekakšna baza podatkov, ki bi bila široko in splošno dostopna, na njej pa bi bilo zbranih čim več informacij o ponudbi tečajev slovenščine, načinu njihove izvedbe, cenah, ravni doseženega znanja in izvajalcih. Informacije na spletnem portalu naj bi se zbirale, shranjevale in sistematično posodabljale.

Literatura in viri

Arhiv Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

BEŠTER, Marja, KRŽIŠNIK, Erika (ur.), 1999: *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete.

KNEZ, Mihaela, 2008: Jezikovna integracija otrok priseljencev v slovenski osnovni šoli. Ivšek, Milena (ur.): *Jeziki v izobraževanju. Zbornik prispevkov konference*. Ljubljana, 25.-26. 9. 2008. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo. 155-163.

LAMBERGER KHATIB, Maja, 2009: Social networks among Arabs in Slovenia. *Razprave in gradivo*. 58. 141-159.

Letna poročila Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

MOHORČIČ ŠPOLAR, Vida, 1998: *Ljudske in delavske univerze v obdobju 1945 do 1990*. Programi in učitelji v ljudskih in delavskih univerzah. Letno poročilo o rezultatih raziskovalne naloge: http://porocila.acs.si/datoteke/Ljudske_programi.pdf. (Dostop 12. 9. 2009.)

PIRIH SVETINA, Nataša, 2008: Slovenščina v mobilnosti, mobilnost v slovenščini (Slovenščina kot J1, J2 in TJ). Ivšek, Milena (ur.): *Jeziki v izobraževanju. Zbornik prispevkov konference*. Ljubljana, 25.-26. 9. 2008. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo. 141-150.

PIRIH SVETINA, Nataša, 2008: Izobraževanje za področje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Stabej, Marko (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Simpozij Obdobja 28*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 315-321.

POGORELEC, Breda, 1999: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Bešter, Marja, Kržišnik, Erika (ur.): *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 7-15.

PRUNČ, Erich, 2009: Veliki čudež malega jezika. *Jezik in slovstvo* 54/1. 73-79.

Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007-2011. UL RS št. 43-2355/2007, str. 5952: <<http://www.ius-software.si/baze/regi/predpisi/b/q07933.ac.htm?source=search>>. (Dostop: 26. 3. 2008.)

STABEJ, Marko, 2004: Slovenščina kot drugi/tuji jezik in slovensko jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* 49/3-4. 5-16.

ŠOBA, Nina, 2009: Slovenščina v Luksemburgu. *Jezik in slovstvo* 54/1. 73-79.

TCDSB, 2006: *Toronto Catholic District School Board Grade 11 Credit Course*. Toronto.

VIDOVIČ MUHA, Ada, 2000: *Skripta 4. Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete.

ZEMLJARIČ MIKLAVČIČ, Jana, PIRIH SVETINA, Nataša, 2008: In še slovenščina: kot drugi in kot tuji jezik. Skela, Janez (ur.) *Učenje in poučevanje tujih jezikov na Slovenskem: Pregled sodobne teorije in prakse*. 707-715.

¹⁷ Za izvajalca projekta je bil leta 2002/03 po razpisu Urada za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo izbran CSD/TJ.